

7. Zásady a odporúčania pri tvorbe webových stránok

Obsah

- **Projekt č. 2 – CSS**
- Správne používanie elementov
- Problémy s čitateľnosťou, farby
- Odkazy
- Obrázky a iné netextové prvky
- Navigácia
- Tabuľky
- Kompatibilita
- Obsah stránok
- Iné
- Špecifické právne normy
- Zdroje

Projekt č. 2 – CSS

- Všetky štýly definujte v externom súbore.
- Kód XHTML aj CSS musí byť korektný (validný).
- Dizajn riešte výlučne využitím CSS (**nesmiete použiť atribúty elementov v HTML, ale ani elementy <font> alebo <center>**).
- Pozrite si, ako zobrazujú Váš dizajn rôzne prehliadače (minimálne 2).
- Estetický dojem a dobrá čitateľnosť – rozumné farby, vhodný kontrast pozadia a písma, vhodný font – typ a veľkosť písma.

Projekt č. 2 – CSS

- Pohrajte sa so zarovnávaním, orámovaním a priestorom okolo rôznych elementov (margin, padding).
- Odkazy v navigácii by sa mali odlišovať od ostatných odkazov.
- Informácie v pätičke – osobitný štýl (napr. zmenšenie, zarovnanie).
- Vhodné rozmery stránok – aby stránky (objekty na stránkach) "neposkakovali".
- **Odporúčame pokračovať v projekte č. 1.**
- **Odovzdať spakované vo formáte .zip do 8.11. do 13:00.**

- Niektoré zásady a odporúčania sú "všeobecné" a niektoré vyplývajú z metodiky tvorby prístupných webových stránok.
- Štandard prístupnosti webových stránok – **WAI** (Web Accessibility Initiative)

Správne používanie elementov

- Používajme elementy na to, na čo boli vytvorené.
- Pre nadpisy používame elementy `<h1>...<h6>`.
- Pri zoznamoch používajme príslušné (vhodné) elementy: `<ul>`, `<ol>`, `<li>` a nie napr. `<br/>` alebo `<p>`.

Čitateľnosť, farby (1)

- **Nedefinujme** veľkosť písma a prípadne aj rozmery objektov **absolútne** (jednotky px, pt, mm, cm, in).
- Rozsiahle obsahové bloky treba členiť do menších celkov. Dlhé texty treba deliť do odsekov, ktoré ak treba, majú mať nadpisy.
- Informácie oznamované farbou musia byť dostupné aj bez farebného rozlíšenia – musí byť jasný význam informácie.

Farby (2)

- Vyhýbajme sa blikajúcemu textu a veľmi rýchlym animáciám.
- Kontrast medzi farbou textu a pozadím musí byť dostatočný.
- Na pozadí by nemal byť vzor, ktorý znižuje čitateľnosť.

Kontrast farieb – pomôcky

- Metodika W3C –
www.w3.org/TR/AERT#color-contrast
- On-line pomôcky:
  - www.sovavsiti.cz/kontrast/
  - wellstyled.com/tools/colorscheme2/index.html

Odkazy

- Odkazy musia byť jasné. Musí byť jasné, čo tvorí odkaz a na čo sa dá kliknúť.
- Odkazy musia byť jasne odlišené od ostatného textu a to nielen farbou, ale aj podčiarknutím.
- Mali by byť odlišené nenavštívené a navštívené odkazy.
- Nepoužívajme všeobecné odkazy "kliknite sem".
- Všetky odkazy musia byť funkčné. Môžu nám pomôcť rôzne programy, napr. Link Checker (<http://validator.w3.org/checklink>).

Obrázky a iné netextové prvky

- Každý netextový prvok musí mať svoju textovú alternatívu.
- Pri obrázkoch, ale aj iných objektoch, uvádzajme rozmery – uľahčíme webovému prehliadaču vyhradzovanie priestoru pre daný objekt.
- Udávanie rozmerov objektov neurýchli zobrazovanie stránky, ale počas načítavania stránky môže byť viditeľné rozloženie objektov.
- Pozor na veľkosť súborov objektov, ktoré sú na stránke.

Obrázky

- Ak obrázok nemá informačnú hodnotu (má len dekoračný význam), atribút **alt** má byť prázdny (ale uvedený – je povinný).
- Obrázky vkladáme s originálnymi rozmermi – nemeníme ich veľkosť v editore stránok.

Navigácia (1)

- Navigačné a obsahové informácie sú zreteľne oddelené.
- Navigácia by mala byť vytvorená jednoduchým a intuitívnym spôsobom. Odkazy v navigácii by nemali byť príliš dlhé, ale výstižné.
- Navigácia by mala byť na stabilnom mieste, aby ju používateľ nemusel hľadať.

Navigácia (2)

- Každá stránka (okrem úvodnej) by mala obsahovať odkaz na vyššiu úroveň a na úvodnú webovú stránku.
- Nemali by sme mať stránku bez kontextu (musí byť jasné, kam stránka patrí).
- Štruktúra stránok by nemala byť príliš hlboká. K dôležitým údajom by sme sa mali dostať na 2-3 kroky.

Tabuľky

- Tabuľky treba použiť hlavne na zobrazovanie tabuľkových údajov (kalendáre, tabuľky, grafy, rozvrhy atď.).
- Tabuľky, ktoré zobrazujú tabuľkové údaje, by mali mať nadpisy (záhlavia) stĺpcov a/alebo riadkov.
- Tabuľky by mali dávať zmysel vtedy, ak ich čítame zhora dole a zľava doprava.

Kompatibilita

- Oplatí sa investovať do kompatibility s rôznymi prehliadačmi.
  - Ľudí s postihnutím je 20-30%.
  - Iný prehliadač používa cca 20% používateľov.
- Nemali by sme sa snažiť optimalizovať stránky len pre konkrétny prehliadač.

Obsah stránok

- Aktuálnosť informácií – ak niektoré údaje neaktualizujeme, radšej ich vyhodíme. Nezabúdajme na dátum aktualizácie.
- Mali by sme uvádzať prípadné autorské práva.
- Na stránke by mal byť uvedený autor alebo aspoň kontakt na neho.
- Dlhé stránky (viacero obrazoviek, viac ako 2) by sme mali rozdeliť na viacero stránok.
- Dôležitejší je obsah ako forma.

Iné (1)

- Úvodná webová stránka musí jasne popisovať účel webu (stránok).
- Každá stránka musí mať zmysluplný titulok, ktorý vystihuje jej obsah.
- Každá stránka musí mať nastavené správne kódovanie (správne zobrazenie, možná strata informácií pri ukladaní na lokálny disk).
- Nebráňme používateľom posúvať obsahom stránky. Nezakazujme zobrazovanie posúvačov (scrollbars) vo webovom prehliadači.

Iné (2)

- Jednotný design webového sídla (rovnaká farba písma a pozadia, rovnaké písmo atď.)
- Design stránok by mal byť prispôsobený primárnemu okruhu používateľov (deti, študenti, odborná verejnosť,...).
- Vyhýbajme sa použitiu rámcov (frames).
- Názvy súborov by mali byť krátke a výstižné. Nepoužívajme diakritiku, špeciálne znaky (napr. medzera) a veľmi zvažujme používanie malých aj veľkých písmen v názvoch súborov.

Špecifické právne normy

**Upravujú iba mieru prístupnosti webových stránok.
Jasne deklarujú podmienky ich bezbariérovosti:**

- **(USA) Section 508** – časť amerického zákona Rehabilitation Act (1998) stanovuje federálnym orgánom USA povinnosť poskytovať informácie prístupným spôsobom.
- **(ČR) Zákon č. 365/2000 Sb. o IS verejnej správy** stanovuje povinnosť poskytovania informácií prístupnou formou, vzťahuje sa na subjekty verejnej správy a samosprávy v ČR.
- **(SR) Zákon č. 275/2006 Z.z. o IS verejnej správy** stanovuje povinnosť poskytovania informácií prístupnou formou, vzťahuje sa na subjekty verejnej správy a samosprávy v SR. Miera prístupnosti je špecifikovaná samostatným výnosom (účinnosť od 1.8.2006).

Zdroje

- <http://www.w3.org/>
- <http://www.w3.org/WAI/> (štandard prístupnosti WAI)
- <http://www.w3.org/WAI/ut3/ER/existingtools.html>
- <http://www.w3.org/QA/Tools/#validators>
- <http://www.section508.gov/>
- <http://pristupnost.nawebu.cz>
- <http://robmewebylepsie.unss.sk>
- <http://www.blindfriendly.sk>
- <http://pocitace.sme.sk/c/2420736/Najhorsie-chyby-pri-tvorbe-webstranok.html>
- <http://webxact.watchfire.com> (kontrola prístupnosti)
- <http://www.contentquality.com/>

**Ďakujem za
pozornosť 😊**

Priestor na Vaše otázky